

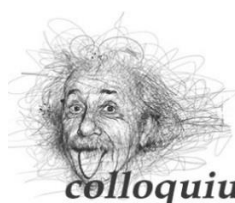
colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

**Medical sciences
Technical sciences
Economic sciences
Philological sciences
Pedagogical sciences
Pedagogical sciences**

№ 17(282) 2026

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №17 (282), 2026

Część 1

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Koźmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Aliyev Zakir Hussein oglu** - doctor of agricultural sciences, associate professor, professor of RAE academician RAPVHN and MAEP
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, profesor nadzwyczajny Wydział Agrotechnologii i Transportu Drogowego, Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Poławie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bidgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan
- **Oktay Salamov** - doktor filozofii w dziedzinie fizyki, honorowy doktor-profesor Międzynarodowej Akademii Ekoenergii, docent Wydziału Ekologii Azerbejdżańskiego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa
- **Karakulov Fedor Andreevich** – researcher of the Department of Hydraulic Engineering and Hydraulics, federal state budgetary scientific institution "all-Russian research Institute of hydraulic Engineering and Melioration named after A. N. Kostyakov", Russia.
- **Askaryants Wiera Pietrowna** - Adiunkt w Katedrze Farmakologii, Fizjologia. Taszkencki Pediatryczny Instytut Medyczny. miasto Taszkent

SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

TECHNICAL SCIENCES

Khvalin D.I. THE MAIN METHODS OF RADIOACTIVE MATERIAL MANAGEMENT	5
--	---

ECONOMIC SCIENCES

Ratnikov D.H., Sheremet D.Yu. INTEGRATED MODEL FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF THE INNOVATION-DRIVEN DIGITAL TRANSFORMATION OF CONSTRUCTION DEVELOPMENT ENTERPRISES	8
---	---

Shyliuk P.P. ECONOMIC AND ANALYTICAL SUPPORT FOR THE MODERNIZATION OF OPERATIONAL AND PRODUCTION SYSTEMS OF CONSTRUCTION ENTERPRISES UNDER DIGITAL TRANSFORMATION	12
--	----

Вадилгова Х.М., Полонкочева Ф.Я. ЭТНО-ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В РЕСПУБЛИКАХ СЕВЕРНОГО КАВКАЗА И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ТЕРРИТОРИИ	18
---	----

Vadilgova Kh.M., Polonkoeva F.Ya. ETHNO-DEMOGRAPHIC PROCESSES IN THE REPUBLICS OF THE NORTH CAUCASUS AND THEIR IMPACT ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE TERRITORY	18
---	----

MEDICAL SCIENCES

Беніцька М.С., Юр'єва Л.М. ФАКТОРИ РИЗИКУ, ДІАГНОСТИЧНІ КРИТЕРІЇ ТА СТАНДАРТИ ЛІКУВАННЯ ПЕРЕДЧАСНОЇ НЕДОСТАТНОСТІ ЯЄЧНИКІВ	23
---	----

Benitska M.S., Yurieva L. M. RISK FACTORS, DIAGNOSTIC CRITERIA AND TREATMENT STANDARDS OF PREMATURE OVARIAN FAILURE	23
---	----

Marchuk Yu.F., Andriychuk D.R., Leshchyshyn T.B. HORMONAL CHARACTERISTICS OF OSTEOPOROSIS DURING ANDROPAUSE	27
---	----

Марчук Ю.Ф., Андрійчук Д.Р., Лещишин Т.Б. ВПЛИВ СЕМАГЛУТИДУ НА ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ ПЕРЕЛОМІВ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ	30
---	----

Marchuk Yu.F., Andriychuk D.R., Leshchyshyn T.B. THE EFFECT OF SEMAGLUTIDE ON REDUCING THE RISK OF FRACTURES IN PATIENTS WITH TYPE 2 DIABETES....	30
---	----

Марчук Ю.Ф., Андрійчук Д. Р., Лещишин Т.Б. ФУНКЦІОНАЛЬНА ГІПОТАЛАМІЧНА АМЕНОРЕЯ ЯК ПРОЯВ НЕЙРОЕНДОКРИННОЇ АДАПТАЦІЇ ДО СТРЕСУ ТА ЕНЕРГЕТИЧНОГО ДЕФІЦИТУ	34
--	----

Marchuk Yu.F., Andriychuk D. R., Leshchyshyn T.B. FUNCTIONAL HYPOTHALAMIC AMENORRHEA AS A MANIFESTATION OF NEUROENDOCRINE ADAPTATION TO STRESS AND ENERGY DEFICIT.....	34
---	----

Марчук Ю.Ф., Андрійчук Д.Р., Лещишин Т.Б. ОСОБЛИВОСТІ ВТОРИННОГО ОСТЕОПОРОЗУ У ОСІБ З ПЕРВИННИМ ГІПЕРПАРАТИРЕОЗОМ	37
---	----

Marchuk Yu.F., Andriychuk D.R., Leshchyshyn T.B. CHARACTERISTICS OF SECONDARY OSTEOPOROSIS IN PATIENTS WITH PRIMARY HYPERPARATHYROIDISM	37
---	----

Zozulia Yu.A., Yurieva L.M. ENDOMETRITIS: CLINICAL PRESENTATION, DIAGNOSIS AND IMPACT ON FERTILITY	41
--	----

Швець І.І., Юр'єва Л.М. ХРОНІЧНИЙ ЕНДОМЕТРИТ: СТАНДАРТИ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ	44
---	----

Shvets I.I., Yurieva L.M. CHRONIC ENDOMETRITIS: STANDARDS OF DIAGNOSTIC AND TREATMENT	44
---	----

Юр'єва Л.М., Федорович Н.І. ПОЛІЕНДОКРИННИЙ ОВАРІАЛЬНИЙ МЕТАБОЛІЧНИЙ СИНДРОМ: СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЛІКУВАННЯ (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)	47
Yurieva L.M., Fedorovych N.I. POLYENDOCRINE OVARIAN METABOLIC SYNDROME: MODERN TREATMENT STRATEGIES (LITERATURE REVIEW)	47
Обребський Ю.В., Юр'єва Л.М. НУТРИТИВНИЙ ДИСБАЛАНС ВАГІТНОСТІ ТА ЙОГО ПЕРИНАТАЛЬНІ НАСЛІДКИ.....	51
Obrebskyi Yu.V., Yurieva L. M. NUTRITIONAL IMBALANCE OF PREGNANCY AND ITS PERINATAL CONSEQUENCES	51

PEDAGOGICAL SCIENCES

Adalat Nasibov Musameddin ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE EDUCATIONAL PROCESS ORAL MATHEMATICS EXAMS: A RELIABLE ALTERNATIVE ASSESSMENT MODEL IN THE ERA OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	54
Тумгоева А.М., Полонкоева Ф.Я. РОЛЬ ПРОБЛЕМНОГО ОБУЧЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ ГЕОГРАФИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ	59
Tumgoeva A. M., Polonkoeva F.Ya. THE ROLE OF PROBLEM-BASED LEARNING IN THE FORMATION OF STUDENTS' GEOGRAPHICAL THINKING	59
Gasimova A. M. THE ROLE OF HEROIC EPICS IN PRIMARY EDUCATION AND THEIR TEACHING THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) PROGRAMS	64
Isayeva A. THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN MEDIA EDUCATION: TRANSFORMATIVE APPROACHES IN NEXT-GENERATION JOURNALIST TRAINING	68
Garayeva Ch.V. TECHNOLOGY INTEGRATION AND ETHICAL RESPONSIBILITIES IN PEDAGOGICAL APPROACHES	71
Shamakhalova G.R. THE ROLE OF AI IN EDUCATION	74
Hasanova S. ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATION AND THE NEW ROLE OF THE TEACHER: DIGITAL PEDAGOGICAL TRANSFORMATION	77
Musameddin I.N. APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING AND THE CHANGING ROLE OF THE TEACHER.....	81
Melek Semedzade THE EFFECTIVENESS OF THE COMMUNICATIVE METHOD IN TEACHING ENGLISH	84
Mammadova J.E. THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES AND ELECTRONIC DICTIONARIES IN THE TEACHING OF ENGLISH LANGUAGES	89
Orujova N.F. BEYOND EFFICIENCY: EFL TEACHERS' PERCEPTIONS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE, CRITICAL THINKING, AND HUMAN INTERACTION	91
Ismailova N. THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE AMONG HIGHER EDUCATION STUDENTS	95

Rahila Rahimova	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON STUDENT MOTIVATION: A <i>STIMULATING DYNAMIC OR A PASSIVATING FACTOR</i>	98

Rahimov Rahim Rafiq	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN EDUCATIONAL MANAGEMENT: NEW PARADIGMS AND STRATEGIC REALITIES.....	101

Gahramanova Sh., Mammadzadeh A.I.	
THE IMPACT OF AI-ASSISTED LEARNING AND COGNITIVE AUTONOMY ON CRITICAL THINKING	104

PHILOLOGICAL SCIENCES

Бебух В. В.	
ЗМІСТ КОНЦЕПТУ «SURGERY» ЯК КОМПОНЕНТУ КОНЦЕПТОСФЕРИ «REHABILITATION» В АНГЛОМОВНОМУ МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	108

Bebykh V. V.	
CONTENT OF «SURGERY» CONCEPT AS A COMPONENT OF CONCEPTOSPHERE «REHABILITATION» IN ENGLISH MEDICAL DISCOURSE	108

Miniailo N.V.	
THE LEXEME <i>COMMAND</i> IN JOSEPH CONRAD'S NOVEL «THE SHADOW-LINE»: SEMANTIC AND COGNITIVE CONTENT IN THE ORIGINAL AND ITS POLISH AND UKRAINIAN TRANSLATIONS	111

Пак О.М.	
ЕКСПУРС В ІСТОРІЮ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	113

Rak O.	
AN OVERVIEW OF THE HISTORY OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODS	113

Tahmazli A.A.	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MEDIA LOGIC: FUTURE RECONFIGURATION OF JOURNALISM	117

İsmaylova Z., Ibrahimli Sh., Alizada A., Mammadova N., Akbarova G.	
THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE IN STRENGTHENING THE INTERNATIONAL REPRESENTATION OF TURKIC YOUTH.....	121

Aliyeva S.I.	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND JOURNALISTIC ETHICS: NEW CHALLENGES FOR EDUCATION	126

Afandiyeva G. R.	
ANGLICISMS IN MODERN MEDIA LANGUAGE: FACTORS OF GLOBALIZATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE ..	129

Miniailo N.V.

PhD in Philology

Lecturer at the Department of Foreign Languages and Crosscultural Communication

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21130014>

THE LEXEME *COMMAND* IN JOSEPH CONRAD'S NOVEL «THE SHADOW-LINE»: SEMANTIC AND COGNITIVE CONTENT IN THE ORIGINAL AND ITS POLISH AND UKRAINIAN TRANSLATIONS

Abstract

This study explores the cognitive, cultural, and ontological dimensions of the lexeme *command* in Joseph Conrad's novel «The Shadow-Line». By examining its semantic evolution from an official appointment to a profound existential connection with the vessel, the paper contrasts the English original with its Polish and Ukrainian translations. The analysis reveals distinct translation models, highlighting how translators handle the transition from professional terminology to deep maritime metaphors.

Keywords: Joseph Conrad, «The Shadow-Line», lexeme «command», cognitive linguistics, translation models, maritime discourse, Polish and Ukrainian translations.

Modern linguistics manifests a profound interest in investigating authors' concepts within the literary space of writers with a migratory lifestyle. A prominent representative of such artists is Joseph Conrad (Józef Teodor Konrad Korzeniowski) – an English novelist of Polish descent who was born in Ukraine. Sailing seamanhood, in which Conrad gained the experience of a captain, proves that sailors create vivid professional designations during their voyages, which eventually penetrate the general literary layer of the language through metaphorical usage [2, c. 22]. It is important that the «diverse» use of professional vocabulary by Joseph Conrad is not simply the result of the well-known semantic process of transferring a name from one reality (object, phenomenon, concept) to another based on the similarity between them. Conrad's professional names are significant in the aspect of cognitive linguistics (George Lakoff, Mark Johnson), in which metaphor is a way of understanding one conceptual sphere through another. And although in general the work of one of the most prominent writers in the world is quite well studied, new scientific approaches open up wide opportunities for a deeper understanding of the phenomenon of Joseph Conrad. These include linguocognitive, linguocultural, linguoconceptual, which allow a new approach to understanding both the figure of the author himself and the key concepts in his work [1, c. 31-32].

The analysis of the novel's text demonstrates that the word *command* serves as the polysemantic pivot of the narrative. Unlike the purely status-based word *captain* (signifying the official duties of a captain [Conrad, p. 81]), the lexeme *command* marks a transition from an abstract concept to an existential connection with the ship. The following main lexico-semantic variants (LSVs) of the word have been identified:

LSV 1 'An order / official appointment to command'

- **Original:** «There's a command apparently going about...» [Conrad, p. 34].

- **Polish version:** A. Zagurska uses the contextual equivalent «rozkaz» or the construction «wskazanie kandydata» [Zagórska, s. 37].

- **Ukrainian versions:** O. Bereza translates it as «розпорядження» [Береза, с. 47], while O. Fyra emphasizes processuality – «доручити у командування судно» [Фира, с. 34].

LSV 2 'The position of «commander» of a vessel / ship'

- **Original:** «...a command is nothing to you...» [Conrad, p. 35].

- **Polish model:** «stanowisko kapitana» [Zagórska, s. 38].

- **Ukrainian model:** both O. Fyra and O. Bereza opt for the variant «командування судном / кораблем» [Фира, с. 35; Береза, с. 48].

LSV 3 'A fortunate opportunity to «seize» the coveted position of a ship's captain'

- **Original:** «...contained such a thing as a command to be seized» [Conrad, p. 35-36].

- **Polish model:** «możliwość zdobycia władzy (i to jakiej władzy! – kapitana statku)» [Zagórska, s. 38].

- **Ukrainian model:** O. Bereza employs the collective noun «капітанство» [Береза, с. 49]. This variant demonstrates the emotional-expressive power of collectivity, conveying human feelings. O. Fyra deploys a phraseological verbal construction: «існувала така можливість командувати кораблем, за яку треба було хопатися» [Фира, с. 35-36].

Possessive pronouns in Conrad's work are interpreted in terms of 'something organically inherent to someone' and manifest the following meanings:

- **'I, my ship, and my crew':** «where I would feel at last my command...» [Conrad, p. 55] / «де моє капітанство нарешті розкриється вповні» [Береза, с. 65] / «де я б відчув, як мій корабель...» [Фира, с. 55]. In the Polish translation, the meaning of inseparable unity is evidenced by the case form of the pronoun *my*: «gdzie czekało nas kołysanie...» [Zagórska, s. 59].

• **‘Correspondence to the position of a ship's captain’:** «For the time was approaching for me to behold my command and to prove my worth...» [Conrad, p. 60] / «стати віч-на-віч зі своїм капітанством» [Бережа, с. 69] / «взяти на себе керування кораблем» [Фира, с. 60] / «objęcia komendy» [Zagórska, s. 63].

The ordinal numeral *first* acts as an intensifier of connotations («my first command»); in certain contexts, it expresses a nomenclatural meaning («то було моє перше капітанство» [Бережа, с. 92]; «мій перший рейс у ролі капітана» [Фира, с. 89]). In others, it conveys a sensory-emotional sense of the mission's value [Conrad, p. 133; Бережа, с. 128-129]. The duplication of the numeral in the phrase «the first passage of my first command» [Conrad, p. 109] intensifies the emotions. In O. Fyra's translation, through the doubling of the pronoun («мій перший рейс мого першого корабля» [Фира, с. 109]), the meaning of the debut voyage is maximized.

The evolution of semantics culminates in an ontological synthesis in the phrase «the soul of command» («as if a sort of composite soul, the soul of command, had whispered suddenly» [Conrad, p. 65]). O. Bereza offers the equivalent «дух капітанства» [Бережа, с. 73]; O. Fyra suggests «душа самого судна» [Фира, с. 65]; A. Zagurska provides «zbiorowa dusza – dusza dowódcy» [Zagórska, s. 68].

Consequently, the lexeme *command* ranks among the key elements in J. Conrad's maritime discourse. Its meaning evolves from a purely nomenclatural, utilitarian character (where translators use terms like appointment, government contract / «dyplom» [Conrad, p. 40;

Фира, с. 40; Zagórska, s. 44]) to a profound ontological one («composite soul»).

The structuring of equivalents revealed distinct translation models: the Slavic equivalents «капітанство» (O. Bereza) and «dowództwo» (A. Zagurska) emphasize the internal perception of status; O. Fyra's descriptive constructions manifest the processuality of «captaincy», while A. Zagurska's archaic coloring («komenda», «władza») harkens back to deep seafaring traditions.

References

1. Wilczyńska T., Wilczyński, O. Koncept «woda» jako wyznacznik idiosylu w małej prozie Josepha Conrada // Studia Ukrainica Posnaniensia. 2023. Zeszyt XI/1, pp. 29–39. DOI: <https://doi.org/10.14746/sup.2023.11.1.02>
2. Шевченко О. К. Репрезентація концепту «море» в англійській фразеології у контексті національно-культурного світогляду // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія». 2022. №14(82). С. 21–25. DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-14\(82\)-21-25](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-14(82)-21-25)

Illustrative Material:

Conrad – *The Shadow-Line; Typhoon* / Conrad Joseph. Kyiv : Znannia, 2019. 286 p.

Zagórska – Conrad J., *Smuga cienia*, tłum. A. Zagórska, Polska Biblioteka Internetowa, 2014. [online].

Бережа – Конрад Дж. *Межа тіні* ; пер. з англ. Олександра Бережи. Київ : Темпора, 2025. С. 1–156.

Фира – Конрад Джозеф. *Межа тіні* ; пер. з англ. Ольги Фири. Київ : Знання, 2019. С. 3–166.

Colloquium-journal №16 (281), 2026

Część 1

(Warszawa, Polska)

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Czasopismo jest zarejestrowany i wydany w Polsce. Czasopismo publikuje artykuły ze wszystkich dziedzin naukowych. Magazyn jest wydawany w języku angielskim, polskim i rosyjskim.

Częstotliwość: co tydzień

Wszystkie artykuły są recenzowane.

Bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji magazynu. *нотатки*

Przesyłając artykuł do redakcji, autor potwierdza jego wyjątkowość i jest w pełni odpowiedzialny za wszelkie konsekwencje naruszenia praw autorskich.

Opinia redakcyjna może nie pokrywać się z opinią autorów materiałów.

Przed ponownym wydrukowaniem wymagany jest link do czasopisma.

Materiały są publikowane w oryginalnym wydaniu.

Czasopismo jest publikowane i indeksowane na portalu eLIBRARY.RU,

Umowa z RSCI nr 118-03 / 2017 z dnia 14.03.2017.

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak, Ewa Kowalczyk**

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

Format 60 × 90/8. Nakład 500 egzemplarzy.

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>